

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารายชนิดสัตว์

ของ สำนักงานปศุสัตว์เขต 8

พ.ศ. 2563-2565 (ฉบับทบทวน)

สำนักงานปศุสัตว์เขต 8

63/1 ถนนศรีวิชัย ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โทร. 077-282320

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแพะ ของสำนักงานปศุสัตว์เขต 8

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT Analysis)

จุดแข็ง (Strengths)

- 1) เกษตรกรพร้อมที่จะเข้าร่วมสู่การจัดตั้งเครือข่าย
- 2) การเลี้ยงแพะเป็นอาชีพที่สร้างรายได้สูงและให้ผลตอบแทนเร็ว
- 3) มีองค์ความรู้และเทคโนโลยีการผลิตแพะที่เหมาะสม
- 4) สามารถใช้พืชอาหารสัตว์ตามธรรมชาติหลากหลาย
- 5) สามารถเลี้ยงร่วมกับพืช เศรษฐกิจต่างๆ ได้ เช่น สวนยาง สวนปาล์ม น้ำมัน สวนผลไม้ พืชไร่ หลังเก็บเกี่ยวแล้ว
- 6) การเลี้ยงแพะใช้เงินลงทุนต่ำเมื่อเทียบกับโคและกระบือ
- 7) เกษตรกรมีความต้องการในการขยายขนาดฟาร์ม
- 8) เกษตรกรมีศักยภาพที่จะปรับปรุงและขยายพันธุ์ได้เอง

จุดอ่อน (Weaknesses)

- 1) ปริมาณแพะพันธุ์ดีไม่เพียงพอต่อการขยายพันธุ์
- 2) การขับเคลื่อนเครือข่ายแพะยังไม่ครอบคลุมและไม่เข้มแข็ง
- 3) เกษตรกรไม่ค่อยเห็นความสำคัญในจัดหาพืชอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพ
- 4) ข้อมูลด้านการผลิตและการตลาดไม่เป็นปัจจุบัน
- 5) ขาดงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเลี้ยงแพะในระบบการค้าและอุตสาหกรรม
- 6) ขาดโรงเชือดที่ได้มาตรฐานและจำนวนเขียงมีจำกัดเฉพาะแห่ง
- 7) เกษตรกรขาดแคลนพันธุ์พืชอาหารสัตว์
- 8) ขาดแหล่งเงินทุนอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม
- 9) พื้นที่การเลี้ยงแพะเชิงพาณิชย์ไม่เพียงพอ

โอกาส (Opportunities)

- 1) ภาครัฐมีกฎ ระเบียบ ที่ดูแลตั้งแต่ระบบการผลิตถึงผู้บริโภค
- 2) นโยบายภาครัฐกำหนดให้การเลี้ยงแพะเป็นสินค้าในยุคศาสตร์
- 3) นโยบายพัฒนาแพะในพื้นที่ชายแดนภาคใต้
- 4) นโยบายรัฐส่งเสริมสินค้าฮาลาล
- 5) ผลผลิตจากแพะสร้างผลิตภัณฑ์ได้หลากหลาย
- 6) รัฐมีนโยบายสร้างและพัฒนาเครือข่ายให้เข้มแข็ง
- 7) นโยบายภาครัฐส่งเสริมการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มซึ่งสร้างพื้นที่การเลี้ยงแพะเพิ่มขึ้น
- 8) กลุ่มประเทศมุสลิมต้องการสินค้าแพะและผลิตภัณฑ์
- 9) ผลิตภัณฑ์จากแพะสามารถตอบสนองความต้องการบริโภคสินค้าสุขภาพ
- 10) ความต้องการปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมีเพิ่มขึ้น

-2-

- 11) การเลี้ยงแพะสนับสนุนนโยบายลดภาวะโลกร้อน
- 12) ปริมาณผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้นจากการท่องเที่ยว

อุปสรรค (Threats)

- 1) ขาดการสนับสนุนและการพัฒนาด้านการตลาดจากภาครัฐ
- 2) ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 3) มีการลักลอบนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านทำให้เสี่ยงต่อการควบคุมโรค
- 4) ผู้บริโภคมีความรู้และทัศนคติในการบริโภคแพะและผลิตภัณฑ์ไม่ถูกต้อง
- 5) การบริโภคแพะส่วนใหญ่ยังอยู่เฉพาะในบางกลุ่ม
- 6) ปัญหาโรคระบาดสำคัญต่อการเลี้ยงแพะ (แท้งติดต่อ และ CAE)
- 7) ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
- 8) การลักลอบการเคลื่อนย้ายสัตว์ระหว่างเขต
- 9) การขยายของเมืองและพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ ลดพื้นที่เลี้ยงแพะ

วิสัยทัศน์ (Vision) : พัฒนาอาชีพการเลี้ยงแพะให้ยั่งยืน มีผลผลิตที่มีคุณภาพ เพียงพอ และต่อเนื่อง ต่อการบริโภคและส่งออก

พันธกิจ (Mission) :

- 1) เพิ่มปริมาณการเลี้ยงแพะและพัฒนาคุณภาพผลผลิตจากการเลี้ยงแพะ
- 2) สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร สถาบันเกษตรกร เครือข่าย และชมรมผู้เลี้ยงแพะ
- 3) พัฒนาและเพิ่มจำนวนฟาร์มแพะมาตรฐานและโรงฆ่าแพะมาตรฐาน
- 4) ส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์จากแพะภายในประเทศ
- 5) การสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค
- 6) พัฒนาระบบการตลาดภายในประเทศให้เชื่อมโยงกับตลาดต่างประเทศ
- 7) เพิ่มปริมาณประเภทของผลิตภัณฑ์จากแพะและคุณภาพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- 8) ประสานความร่วมมือทางด้านการผลิต การแปรรูปและการตลาดในพื้นที่ภูมิภาค และระหว่างประเทศ กับหน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงการต่างประเทศ

เป้าประสงค์ (Goals) :

1. เพื่อเพิ่มปริมาณแพะที่มีคุณภาพ เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต
2. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรเกษตรกรและเครือข่าย
3. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรเกษตรกรและเครือข่าย
- 4.. เพื่อเพิ่มปริมาณแพะให้มากขึ้น
5. เพื่อเพิ่มผลผลิตให้เพียงพอต่อการบริโภคและส่งออก
6. เพื่อส่งเสริมการบริโภคและพัฒนาระบบการตลาด
7. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร
8. เพื่อพัฒนาระบบการผลิตแพะและผลิตภัณฑ์แพะให้ได้มาตรฐาน ปลอดภัย และยั่งยืน

เป้าหมาย (Targets) :

- 1) ประชากรแพะที่มีคุณภาพของในพื้นที่ภาคใต้ตอนบนเพิ่มขึ้นปีละไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5
- 2) มีชมรม/สหกรณ์ผู้เลี้ยงแพะ อย่างน้อยจังหวัดละ 1 ชมรม/สหกรณ์
- 3) ให้การรับรองฟาร์มปลอดโรค布鲁เซลโลซิสเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของชมรม/สหกรณ์ผู้เลี้ยงแพะ
- 4) มีฟาร์มแพะที่ผ่านการรับรองเป็นฟาร์มมาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 2 ของชมรม/ สหกรณ์ผู้เลี้ยงแพะ
- 5) มีโรงฆ่าแพะที่ผ่านการรับรองมาตรฐานไม่น้อยกว่าจังหวัดละ 1 โรง
- 6) ส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์จากแพะอย่างน้อยจังหวัดละ 1 ครั้ง/ปี

ยุทธศาสตร์ (Strategies):

ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์หลัก 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการผลิตแพะที่มีคุณภาพ เพียงพอ ได้มาตรฐานและปลอดภัย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมการบริโภค และพัฒนาระบบการตลาดสู่มาตรฐานสากลและฮาลาล

กลยุทธ์ :

ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 สนับสนุนและพัฒนากลุ่มเกษตรกร เพิ่มทักษะ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มฟาร์มแพะพันธุ์ดี ปลอดภัยและได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ 3 ระบบการผลิตแพะและผลิตภัณฑ์แพะให้ได้มาตรฐาน และปลอดภัย

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบการส่งเสริมการบริโภคและระบบการตลาด เครือข่ายการตลาด

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาระบบการตลาดและมาตรฐานสากล

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโคเนื้อ ของสำนักงานปศุสัตว์เขต 8

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT Analysis)

จุดแข็ง (Strengths)

- 1) มีการจัดตั้งกลุ่ม/รวมกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่
- 2) มีสภาพพื้นที่เหมาะสมในการเลี้ยง
- 3) การเลี้ยงส่วนใหญ่เป็นแบบรายย่อย ใช้แรงงานในครัวเรือนทำให้ช่วยลดต้นทุนการผลิต
- 4) มีความหลากหลายในลักษณะการเลี้ยงตามศักยภาพและความเหมาะสม เช่น เกษตรกรที่ยากจน จะเลี้ยงโคแบบปล่อยแทะเล็มตามทุ่งหญ้าสาธารณะ หรือเลี้ยงโคด้วยหญ้าธรรมชาติเพื่อให้ได้น้ำหนักสำหรับขาย หรือหากมีทุนพอสมควรก็จะเลี้ยงโคมันซึ่งใช้ระยะเวลาสั้น ส่วนกลุ่มที่มีเงินทุนหรือมีแหล่งอาหารชั้นก็สามารถเลี้ยงโคขุนคุณภาพได้
- 5) วัตถุดิบที่มีอยู่ภายในพื้นที่ เช่น ทางใบปาล์ม น้ำมัน กากปาล์ม กากตะกอนปาล์ม น้ำมัน(ขี้เค็ก) ซึ่งเกษตรกรสามารถนำมาใช้ได้โดยง่าย
- 6) ศักยภาพและปัจจัยการผลิตโคขุนในพื้นที่น่าจะสามารถพัฒนาให้มีกำลังการผลิตที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการเลี้ยงโคขุนร่วมกับการทำสวน พัฒนาการเลี้ยงโคขุนให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อม และการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- 7) มูลสัตว์เป็นผลพลอยได้และทำปุ๋ยได้

จุดอ่อน (Weaknesses)

- 1) เกษตรกรรายย่อยมีความแตกต่างที่หลากหลาย การรวมกลุ่มยังไม่เข้มแข็ง มีส่วนร่วมน้อยในการพัฒนาการเลี้ยงหรือการป้องกันโรคระบาด
- 2) พื้นที่ธรรมชาติไม่มีการพัฒนาเพิ่มศักยภาพในการผลิตพืชอาหารสัตว์ ทำให้พืชอาหารสัตว์ไม่เพียงพอที่จะเพิ่มปริมาณการเลี้ยงโคเนื้อ
- 3) ขาดแคลนผลพลอยได้ทางการเกษตรอื่นที่จะสามารถนำมาใช้ในการเลี้ยงโค เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในการปลูกพืชเศรษฐกิจอื่น
- 4) โรงฆ่าโคที่ได้มาตรฐานมีจำนวนน้อย
- 5) ขาดการวางแผนในการผลิต
- 6) มีการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์
- 7) การเลี้ยงโคต้องใช้การลงทุนสูง ให้ผลตอบแทนในระยะเวลานาน และขาดแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ
- 8) การพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยังมีน้อย ส่วนใหญ่ทำลูกชิ้น หรือนิยมบริโภคในรูปเนื้อสด
- 9) ขาดการประชาสัมพันธ์การสร้างค่านิยมในการบริโภคเนื้อโค

โอกาส (Opportunities)

- 1) มีความต้องการบริโภคสูง แต่ปริมาณการเลี้ยงในพื้นที่ไม่เพียงพอ ทำให้ราคาโคเนื้อมีชีวิตในเขตพื้นที่มีราคาสูงกว่านอกเขตพื้นที่ ซึ่งสามารถเพิ่มปริมาณการเลี้ยงได้
- 2) การเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นโอกาสในการเพิ่มตลาดโคเนื้อ
- 3) โคเนื้อนับเป็นสินทรัพย์อย่างหนึ่งสำหรับเกษตรกรรายย่อย เนื่องจากมีราคาดีและไม่ผันผวนมากนัก เกษตรกรจึงมักนิยมเลี้ยง
- 4) มีนโยบายการส่งเสริมที่ชัดเจน(รคก./พ่อพันธุ์)

อุปสรรค (Threats)

- 1) ราคาเนื้อโคที่สูงกว่าเนื้อสัตว์ชนิดอื่น ๆ ทำให้ผู้บริโภคเลือกซื้อเนื้อสัตว์ชนิดอื่นก่อน
- 2) มีการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยในบางช่วง ซึ่งมีการเคลื่อนย้ายสัตว์หนาแน่น ทำให้แม่โคเนื้อมีปัญหาสุขภาพ
- 3) พื้นที่เลี้ยงสัตว์สาธารณะลดลง เนื่องจากการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น
- 4) มีการลักลอบนำเข้าสัตว์จากต่างประเทศ
- 5) การยอมรับของผู้บริโภคเนื้อโคยังอยู่ในระดับต่ำ โดยมีทัศนคติว่าเนื้อโคเหนียว มีกลิ่นเหม็น และความเชื่อทางศาสนา ไม่ยอมรับคุณภาพของเนื้อโคไทย แต่เลือกบริโภคเนื้อโคต่างประเทศ
- 6) การเกิดโรคระบาดและภัยธรรมชาติบ่อยครั้ง

วิสัยทัศน์ (Vision) : มุ่งเน้น ส่งเสริม และพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อให้เป็นอาชีพที่มั่นคง ผลผลิตมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน เพียงพอต่อความต้องการของตลาด

พันธกิจ (Mission)

1. สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร เครือข่ายและชมรมผู้เลี้ยงโคเนื้อ
2. เพิ่มปริมาณ และคุณภาพเนื้อโค
3. สร้างความยั่งยืนในอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร
4. สร้างและพัฒนาตลาดโคเนื้อในพื้นที่

เป้าประสงค์ (Goals)

1. ผลิตเนื้อโคให้มีคุณภาพ และมีปริมาณเพียงพอ
2. พัฒนาผลผลิตเนื้อโคที่ถูกต้องสุขอนามัย
3. เสริมสร้างรายได้และความเข้มแข็งให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ

เป้าหมาย (Targets)

1. เพิ่มแม่โคพื้นฐานที่ใช้ในการผลิตโคเนื้อ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
2. เพิ่มโคเนื้อที่เกิดจากแม่โคพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของแม่โคพื้นฐาน
3. เพิ่มการผลิตอาหารสัตว์คุณภาพดีและสำรองเสบียงสัตว์
4. คุณภาพเนื้อโค โรงฆ่าและฮาลาล

ยุทธศาสตร์ (Strategies)

ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์หลัก 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 ควบคุมป้องกันโรคระบาด
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างความเข้มแข็งเกษตรกรรายย่อย
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์

กลยุทธ์

ประกอบด้วย 8 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1. เพิ่มสมรรถนะการผลิตแม่โคเนื้อ

- ปรับปรุงแก้ไขปัญหาความสมบูรณ์พันธุ์
- จัดตั้งกองทุนอุดหนุนการคัดทิ้งและทดแทนแม่โค
- พัฒนาสายพันธุ์โคเนื้อศรีวิชัย

กลยุทธ์ที่ 2. เพิ่มการผลิตอาหารสัตว์คุณภาพดี (Feed Center)

กลยุทธ์ที่ 3. พัฒนาโรงฆ่าโคระดับชุมชน

- ฝึกอบรมให้ความรู้ และมอบงบประมาณอุดหนุนผู้ประกอบการให้ปรับเปลี่ยนระบบการฆ่า การขนส่ง และ การจำหน่าย

กลยุทธ์ที่ 4. สถานที่จำหน่าย

กลยุทธ์ที่ 5. พัฒนาระบบเฝ้าระวังป้องกัน และควบคุมโรคระบาดสัตว์

- จัดตั้งศูนย์เฝ้าระวังทางระบาดวิทยาโรคปากและเท้าเปื่อย ให้สอดคล้องกับนโยบาย สร้างเขตปลอดโรคโดยไม่ฉีดวัคซีนในพื้นที่ภาคใต้
- เตรียมความพร้อมบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ ยาเวชภัณฑ์ เพื่อแก้ปัญหาการเกิดโรคระบาด สัตว์

กลยุทธ์ที่ 6. มีส่วนร่วมในการควบคุมป้องกันโรคระบาด - ฝึกอบรมให้ความรู้เกษตรกร ให้สามารถช่วยเหลือ ป้องกันตนเองได้จากโรคระบาด

กลยุทธ์ที่ 7. ควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์

- เพิ่มสมรรถนะการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ภายในแต่ละจังหวัด รอยต่อจังหวัด และ รอยต่อเขต

กลยุทธ์ที่ 8. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร

- ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่ม และพัฒนาการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง
- พัฒนาเครือข่ายการเลี้ยงโคเนื้อ

**โครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนารายชนิดสัตว์
(โคเนื้อ แพะ) ในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 8 ปีงบประมาณ พ.ศ.2563**

โคเนื้อ

1. โครงการการพัฒนาการผลิตปศุสัตว์เพื่อเพิ่มมูลค่าและการส่งออก จังหวัดนครศรีธรรมราช งบประมาณ 3,832,600 บาท
2. โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อ/โคขุนศรีวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช งบประมาณ 6,680,000 บาท
3. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (โค) จังหวัดระนอง งบประมาณ 90,700 บาท
4. โครงการส่งเสริมและพัฒนาผลผลิตด้านปศุสัตว์เพื่อเพิ่มรายได้ (เพิ่มปริมาณและประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อ) จังหวัดตรัง งบประมาณ 4,330,980 บาท
5. โครงการพัฒนาเมืองเกษตรกรรมยั่งยืน (โคเนื้อ) จังหวัดพัทลุง งบประมาณ 411,025 บาท

แพะ

1. จังหวัดตรัง
โครงการเกษตรกรรมยั่งยืนวิถีอันดามัน 500,100 บาท
2. จังหวัดภูเก็ต
โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร ผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมเกษตร ให้มีศักยภาพในการแข่งขันและสนับสนุนการท่องเที่ยว 1,929,400 บาท
3. จังหวัดพัทลุง
โครงการพัฒนาเมืองเกษตรกรรมยั่งยืน (กิจกรรมการเลี้ยงปศุสัตว์แนวทางเกษตรธรรมชาติ) 348,925 บาท
4. จังหวัดพังงา
โครงการเกษตรกรรมยั่งยืนวิถีอันดามัน 1,541,000 บาท
5. จังหวัดกระบี่
 - 1.โครงการศูนย์บริการน้ำเชื้อและผสมเทียมแพะจังหวัดกระบี่ 11,286,000 บาท
 - โครงการส่งเสริมการผลิตปศุสัตว์สู่มาตรฐาน 11,631,400 บาท
6. จังหวัดนครศรีธรรมราช
โครงการการพัฒนาการผลิตปศุสัตว์เพื่อเพิ่มมูลค่าและการส่งออก 1,605,000 บาท
7. จังหวัดระนอง
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (แพะ) 90,700 บาท
8. จังหวัดพังงา
โครงการเกษตรกรรมยั่งยืนวิถีอันดามัน 1,551,000 บาท
9. จังหวัดชุมพร
โครงการส่งเสริมประสิทธิภาพการเลี้ยงแพะพันธุ์ดีครบวงจรแบบมีส่วนร่วมจังหวัดชุมพร 1,800,000 บาท
10. จังหวัดตรัง
 1. โครงการเกษตรกรรมยั่งยืนวิถีอันดามัน 500,100 บาท
 2. โครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแพะอย่างยั่งยืนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตำบลเกาะสุกร 2,000,000 บาท